

PÁLHÁZA Perlit 92 Kft.

A KTE BAZ Megyei Területi Szervezetének Vasúti Forgalmi Szakcsoportja 2018. április 21-én 24 fővel látogatott el Pálházán a PERLIT-92 Bányászati és Feldolgozó Kft. üzemébe.

Hacskó Péter termelésvezető úr tájékoztatást adott a bánya történetéről, a cég alakulásáról és tevékenységéről. Megtudhattuk, hogy Magyarország perlit nagyhatalomnak számít, hiszen a világ termelésének 7%-át biztosítja. Pálházán bányásszák a legjobb minőségű építőipari perlitet. A hagyma szerkezetű szemcse stabil, szétesésre kevésbé alkalmas. Ez a Magyar perlit jellemzője. Görögország a legnagyobb perlit termelő, de minőségben nem tudja azt az anyagot biztosítani, mint a magyar bánya.

Már 1959. évtől működik Pálházán a Gyöngyhegyen található perlit bánya. Az első 3 évben csak bányászati kitermeléssel foglalkoztak, azután épült meg az őrlő üzem, melyben 4 szemcse méretre történik az őrlés. A feldolgozott perlit könnyebben és jobb áron értékesíthető a nyers perlitnél ezért a perlit őrlésére, szárítására és osztályozása alkalmas előkészítő üzem megépítése szükséges volt. A Perlit 92. Kft, nevében hordozza az alakítás évét, a privatizáció idejét. Először 50% magyar és 50% ír tulajdonú cég volt, majd 2002. évben az ír tulajdonost váltotta a német Shweenk cég. 2005-2006. évtől teljesen magyar tulajdonba került, mert a magyar tulajdonos megvette az 50% német tulajdont is. 2006. évben nyílt meg a cég második bányája is, mely további 30 évre biztosítja a jó minőségű perlit bányászatát a területen.

A **perlit** nagyon érdekes anyag, egy olyan vulkánikus kőzet, mely oxidianból alakult át. A Pannon tengerbe ömlő láva gyors hűlésének köszönhetően üvegesedett meg az anyag, ezért „vulkáni üvegnek” is nevezik. A nyers bányászott perlitnek nagy a víz tartalma, ezért gáz felhasználásával szárítják. Ha az ásványt hevítik, a benne lévő víz felforr, és a szemcsék felfúvódnak Részletes ismertetőt kaptunk a duzzasztás folyamatáról, a szemcse nagyság szétválogatásának technológiájáról. A perlittel dolgozni nem egyszerű, mert a „vulkán üveg” koptató hatású. A szemcse a 2 cm vastagságú vas lemezt 3 hónap alatt átlyukasztja, ezért a belső szállítási rendszerben saját magán csúsztatják – belül bordázott csőben- és kopás álló rugós szűrőkkel dolgoznak. Folyamatos a labor vizsgálat, mintavételezés, a szemcse eloszlás vizsgálata.

A **perlit felhasználása** nagyon sokrétű. Az építő iparban jó légáteresztő tulajdonságú szigetelő belső- és külső vakoló anyagként használják. Az szenes erőműveknél szükséges kéntelenítésnél kapott gipszet perlittel keverve építő elemeket gyártanak, mely így jó minőségű szigetelő téglá lesz. Egyéb szigetelésre is alkalmas, így az alacsony hőfokon tartandó szállítmányoknál a (Linde) tartálykocsik 2 fém rétege közé helyezve. Nem esik össze az anyag, ezért nem csökken a szigetelés térfogata a szállítás közbeni rázkódás következtében. A megőrölt perlitet ipari szűrő anyagként is alkalmazzák, de mivel steril és stabil anyag, ezért élelmiszerek (étolaj, szörpök, bor, sör) szűrésére is kitűnően alkalmas, a gyógyszeriparban pedig az antibiotikumok szűrését végzik vele. A szűrésnek használt perlitet sem kell megsemmisíteni, mert jól hasznosítható talaj javító anyagként. A mezőgazdaságban a föld nélküli növény termesztésnél a perlit a talajt pótló közeg. A környezetvédelemben pl. a nyílt vízi kár-eseményeknél, (olaj szennyezés, stb.) felfogó anyagként alkalmazzák. Magyarországon került kidolgozásra az összes technológia arra vonatkozóan, hogyan hasznosítható a perlit. Külön cégek dolgoztak ezen régen, melyek mára már megszűntek.

Duzzasztott formában drágább a perlit **szállítása**, ezért azt szemcsés formában szállítják. Az áru nagy része ömlesztve kerül feladásra, de a konténeres és zsákos szállítást is meg tudják oldani. A szállítás közúton zárt silókocsikkal, vasúton speciális zárt vagonokkal történik. A megtermelt összes őrlemény jelentő hányada vasúton jut el a vevőkhöz. A vasúti kocsik

megrakására az üzem a sátoraljaújhelyi MÁV állomás területén korszerű átrakó állomással rendelkezik, ahol a gépkocsikról a perlit őrleményt vasúti kocsikba rakják át. Napi megrendelésre 50 km-es körzeten belül teríthető gazdaságosan az anyag, de ilyen szállító kapacitással a cég nem rendelkezik.

A minőség miatt Magyarországról folyamatos a vásárlás. Jelenleg 96%-ban exportálnak, a belföldi szállítás 60%-ról 4%-ra esett vissza. A legnagyobb megrendelő jelenleg Lengyelország, mely 50%-át veszi meg az előállított anyagnak. A perlittel gyártott építő elemeknek most jó piaca a dinamikusan fejlődő Szlovákiában is.

Csoportunk kisétált a bánya területére, átmentünk a nyers perlit silók alatt és megfigyelhettük a rakodást is. A zárt technológiás őrlő üzembe a lefedettség miatt megfigyelhető folyamat nem volt, viszont bőségesen pótolta bennünket vezetőnk mindenre kiterjedő ismertetője.

Az üzem területén „Perlit múzeum” található, ahol a perlit bányászásának, feldolgozásának folyamata, ill. a készülő félkész- és késztermékek széles skálája kerül bemutatásra.

Vezetőnkől elköszönve a Pálházi kisvasút nyári kocsijaiban élvezhettük a tiszta levegőt. Éhes csoportunk Rostállón szalonna sütéssel zárta a napi programot!

Lejegyezte: PHB